

Miljøministeriet

Folketingets Miljø- og Fødevareudvalg
Christiansborg
1240 København K

J. nr. 2020-23174
Den

Miljøministerens besvarelse af spørgsmål nr. 320 (MOF alm. del) stillet den 18. november 2020 efter ønske fra Anni Matthiesen (V) og Eva Kjer Hansen (V).

Spørgsmål nr. 320

Vil ministeren redegøre for, hvorvidt Kemikalieinspektionen har taget de nye principper i brug, som er fremkommet i lyset af EU-domstolens dom om Pure Air (C-592/18) og EU-Kommissionens brev?

Svar

Miljøministeriet har indhentet svar fra Kemikalieinspektionen til besvarelse af dette spørgsmål.

Kemikalieinspektionen oplyser følgende.

”Kemikalieinspektionen kan hertil bemærke, at det er en meget detaljeret og kompleks vurdering af det enkelte produkt, der skal foretages, for at afgøre, om et konkret produkt er et biocidholdigt produkt og dermed omfattet af biocidforordningen. Der skal inddrages et bredt spektrum af oplysninger om produktet i vurderingen af, om der er tale om et biocidholdigt produkt, og særligt i tilfælde, hvor der ikke fra producentens side fremsættes påstande om, at produktet er et biocidholdigt produkt, kan der opstå udfordringer. Det vil sige, at der skal laves en konkret vurdering af hvert enkelt produkt og som oftest er det en meget omfattende vurdering.

Set fra et håndhævelsessynspunkt, handler udfordringen især om, at en række aktivstoffer har mere end én anvendelse, f.eks. benzalkoniumchlorid, der både kan være aktivstoffet i et rengøringsprodukt, og i et biocidprodukt til bekæmpelse af alger. Dette navnlig set i lyset af, at ”bestemt til”¹ i et vejledende dokument fra Kommissionen² defineres således,

*”The notion of intention goes beyond the claim made and shall also take account of all the characteristics of the product (e.g. pictures or photos on the label, information on the manufacturer or distributor’s website, **intended use or user**, etc.) [inspektionens fremhævnin]. Thus, even when no claim is made, when it is clear from the evidence available, that a product is going to be used to destroy, deter, render harmless, prevent the action of, or otherwise exert a controlling effect on, any harmful organism by any means other than mere physical or mechanical action, that product could still be regarded as a biocidal product.”*

Dette fører til, at såfremt der ikke er fremsat nogle anprisninger på produktet, skal produktet vurderes ud fra ”intended use or user”. Det betyder, at i tilfælde, hvor produktet ikke er anprist med en

¹ Jf. Europa Parlamentets og Rådets Forordning (EU) nr. 528/2012 af 22. maj 2012 om tilgængeliggørelse på markedet og anvendelse af biocidholdige produkter art. 3(1).

² CA-Sept15-Doc.7.6 – Final Concepts of placing and making available on the market in the context of Regulation (EU) No 528/2012.

biocidvirkning, da skal produktet vurderes ud fra, hvad intentionen/hensigten med et givent produkt er ("intended use"), eller hvem produktet er rettet mod ("intended user").

Det kan for nogle produkters vedkommende føre til, at helt almindelige rengøringsprodukter, som den almindelige forbruger køber i forretningerne vil skulle reguleres som biocidholdige produkter og undergå en godkendelsesproces efter biocidforordningen, idet hensigten med produktet er en biocid effekt, f.eks. rengøringsmidler med benzalkoniumchlorid (grundrens) eller natriumhypoklorit.

Som et eksempel i den modsatte retning kan nævnes, at professionelle algebekæmpere gerne må besidde rengøringsmidler med benzalkoniumchlorid også med høje koncentrationer af aktivstoffet, så længe de kan argumentere for, at de ikke anvender det til algebekæmpelse eller anden anvendelse, hvor hensigten er en biocidvirkning.

Der er dermed ikke ulovligt at besidde rengøringsprodukter, som indeholder en høj koncentration af benzalkoniumchlorid, idet professionelle algebekæmpere i forbindelse med rengøring lovligt kan anvende fortyndede udgaver af produkter med høje koncentrationer af benzalkoniumchlorid i en opløsning, hvor aktivstoffet ikke har en biocid effekt. Det kan også være lovligt at besidde produkterne selv om de har en anden biocid effekt. Det vil stadig være de generelle regler og regler om anvendelse der skal håndhæves.

Det forhold, at EU-Kommissionen i brevet af 4. februar 2020 nu fremhæver, at koncentrationen af aktivstoffet i produktet med fordel også kan inddrages i tilsynsmyndighedens vurdering af, hvorvidt der er tale om et produkt, som reelt er bestemt til at fungere som et biocidholdigt produkt, er endnu et element, Kemikalieinspektionen kan inddrage i vurderingen af, hvorvidt et produkt er et biocidholdigt produkt.

Når koncentrationen af aktivstoffet i produktet også inddrages i vurdering af, om der er tale om et biocidholdigt produkt, kan det føre til, at nogle rengøringsprodukter med f.eks. benzalkoniumchlorid ikke skal reguleres som biocidholdige produkter, idet biocid effekten ikke er tilstede, hvis koncentrationen af aktivstoffet er under en nærmere defineret grænse. Det fordrer dog, at produktet ikke på anden måde bærer præg af at være et biocidholdigt produkt, f.eks. ved anprisninger eller lignende.

Fastlæggelsen af en koncentrationsgrænse kan dog føre til, at det er muligt at håndhæve over for anvendelse af rengøringsmidler med benzalkoniumchlorid, uanset professionelle algebekæmpere kan argumentere for, at de anvender det til rengøring frem for algebekæmpelse. De ufortyndede produkter indeholder som oftest 50 % benzalkoniumchlorid og denne koncentration med sikkerhed har en biocid effekt.

Som ovenfor anført er det ikke ulovligt for professionelle algebekæmpere at besidde ufortyndede produkter med 50 % benzalkoniumchlorid, idet de i forbindelse med anvendelse af produkterne som rengøringsmidler kan fortynde produkterne ned til en mindre koncentration af aktivstoffet, som ikke har en biocid effekt.

Udfordringen for Kemikalieinspektionen i disse sager er derfor at påvise, at de professionelle algebekæmpere faktisk også anvender rengøringsmidler med benzalkoniumchlorid i for høje koncentrationer i forbindelse med bekæmpelse af alger, og ikke de godkendte algeprodukter, som de som oftest også besidder. Det vil sige, at Kemikalieinspektionen skal føre tilsyn med de professionelle algebekæmpere, mens de udfører behandlingen, der typisk varer under en time, og foregår på privat

grund. Den typiske indberetning på området sker efter algebehandlingen er foretaget, og der i den forbindelse konstateres skader på faunaen, f.eks. fiskedød, og så er bevisbyrden svær at løfte.

Kemikalieinspektionen og Pesticid og biocidenheden i Miljøstyrelsen har siden april arbejdet på at fastlægge en brugbar håndhævelsesmetode, der tilgodeser alle de ovenstående elementer og samtidig varetager hensynet til dels de national regler om kemiske stoffer, blandinger og produkter, men også retssikkerhedsloven, proportionalitetsprincippet og lighedsgroundsætning. Kemikalieinspektionen har dog pga. rigtig mange "covid – 19" relaterede sager måtte nedprioriterer dette arbejde.

Det skal bemærkes, at Kemikalieinspektionen også før EU-domstolens dom om Pure Air (C-592/18) og EU-Kommissionens brev har inddraget en lang række andre elementer end oplysningerne på produktets etikette i vurderingen af, hvorvidt der er tale om et biocidholdigt produkt.

Kemikalieinspektionen har bl.a. inddraget produktets brugsanvisning og oplysninger fra producentens websted, billeder på hjemmesiden mv. Ydermere har Kemikalieinspektionen i sager, hvor det har været relevant, inddraget elementer fra den i EU-Kommissionens brev nævnte dom (C-420/10 – Söll-dommen), hvor det konkluderes, at produkter, der har en indirekte biologisk eller kemiske virkning på eller imod skadegørere, er tilstrækkelig til, at den udgør en integrerende del af en årsagskæde, hvis formål er at bekæmpe skadegørens på anden vis.

Opsummeret, så ændrer "Clean Air" dommen, brevet fra EU-Kommissionen og instruksen fra Departementet ikke udfordringerne for inspektionen ifm. håndhævelse, der vil stadig være tale om en konkret vurdering fra sag til sag."

Lea Wermelin

/

Lea Frimann Hansen